

## Literatura hebrea y general

Para nuevos inmigrantes

### Instrucciones para el examen

- א. Duración del examen: dos horas y media.  
ב. Estructura del cuestionario y clave de la evaluación:  
Este cuestionario consta de cuatro partes.

Primera parte: Cuento corto  
Segunda parte: Novela y novela corta  
Tercera parte: Drama  
Cuarta parte: Poesía (poesía medieval, poesía de Bialik, poesía de Uri Tzvi Grinberg)

La primera parte del examen (cuento corto – 32 puntos) es **obligatoria**.

Hay que elegir dos partes de entre las partes segunda, tercera y cuarta, y responder a las preguntas de acuerdo con las instrucciones de cada parte (cada parte – 34 puntos).

ג. Material auxiliar autorizado:

- (1) Un diccionario, según la elección del alumno.
- (2) Lista de obras.

ד. Instrucciones especiales:

- (1) Al comenzar cada respuesta, indica el número de la parte y el número de la pregunta que has elegido responder.
- (2) No emplees ejemplos extraídos de una misma obra literaria para respuestas distintas.
- (3) Para el examen interno: es obligatorio adjuntar al cuadernillo la lista de las obras literarias estudiadas en clase.  
Para el examen externo y el examen *Mishné*:  
se entregará una lista de obras.

Escribe solamente en el cuadernillo del examen, en páginas separadas, todo lo que desees escribir como borrador (títulos, cálculos, etc). Escribe la palabra "טייטה" al inicio de cada página de borrador. Toda anotación realizada en hojas que no pertenezcan al cuadernillo del examen, puede causar la anulación del mismo.

## ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

### הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שתיים וחצי.  
ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה:  
בשאלון זה ארבעה פרקים.  
פרק ראשון: סיפור קצר  
פרק שני: רומאן ונובלה  
פרק שלישי: דרמה  
פרק רביעי: שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת אורי צבי גרינברג)

הפרק הראשון בבחינה (רומאן ונובלה - 32 נקודות) הוא **חובה**.

משלושת הפרקים השני, השלישי והרביעי יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק - 34 נקודות)

ג. חומר עזר מותר בשימוש:

- (1) מילון לפי בחירת הנבחן.
- (2) רשימת יצירות

ד. הוראות מיוחדות:

- (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
  - (2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
  - (3) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת את רשימת היצירות שנלמדו.
- לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה) רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

¡Buena suerte!

בהצלחה!

## Preguntas

### Primera parte – Cuento corto

**Presta atención:** esta parte es obligatoria.

Responde a dos de las preguntas 1–4  
(cada pregunta – 16 puntos).

No se puede escribir sobre la misma  
obra en respuestas diferentes

**Presta atención:** No respondas a las preguntas 1-2 basándote en el cuento "La espada" [הסִיף] de Shmuel Yosef Agnon [שמואל יוסף עגנון] ni en el cuento "El terremoto en Chile" [רעידת אדמה בצ'ילה] de Heinrich von Kleist [היינריך פון קלייסט]

1. Describe un punto crucial en la trama de un cuento corto que has estudiado.  
¿Por qué, en tu opinión, se trata de un punto crucial? Explica de qué manera contribuye el punto crucial a la configuración del significado del cuento?
2. Describe la cualidades del personaje principal del cuento corto que has estudiado, y explica cómo se ponen de manifiesto en el cuento.

הסִיף / שמואל יוסף עגנון

3. Responde a los dos apartados א-ב.
  - א. Explica y ejemplifica cómo la tensión entre guerra y paz se pone de manifiesto en el cuento.  
(10 puntos)
  - ב. En tu opinión, ¿el entierro de la espada resuelve esta tensión? Justifica tu respuesta.  
(6 puntos)

רעידת אדמה בצ'ילה / היינריך פון קלייסט

4. Como consecuencia del terremoto se pusieron al descubierto diferentes aspectos del carácter de las personas y de su comportamiento. Explica y ejemplifica esta afirmación.

## **Segunda Parte – Novela y Novela corta**

Si has elegido esta parte, responde a una de las preguntas 5-7 (34 puntos).

5. Describe las decisiones que ha tomado el personaje central de la novela o de la novela corta que has estudiado, y explica qué lo llevó a tomar dichas decisiones. ¿Qué se puede aprender de tales decisiones acerca del carácter del personaje? Explica y ejemplifica tu respuesta.
6. El personaje central de la novela o la novela corta que has estudiado, ¿se resigna a la realidad de su vida o intenta cambiarla? Explica y ejemplifica tu respuesta.

7. אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי

Describe el personaje de Boo Radley, y explica de qué manera la actitud de la sociedad hacia él refleja la actitud hacia el ajeno en la aldea de Maycomb, tal como se pone de manifiesto en toda la novela.

## Tercera Parte – Drama

Si has elegido esta parte, responde a una de las preguntas 8-13 (34 puntos).

**Tragedias de Sófocles** [סופוקלס]: "Antígona" ["אנטיגונה"], "Edipo Rey", ["אדיפוס המלך"]; **Tragedias de Shakespeare** [שקספיר]: "Hamlet" ["המלט"], "El Rey Lear" ["המלך ליר"], "Macbeth" ["מקבת"], "Otello" ["אوتלו"], "Romeo y Julieta" ["רומיאו ויוליה"]

8. Los conflictos de poder entre los personajes o los conflictos internos (en el alma del protagonista) ponen en funcionamiento el argumento de numerosas tragedias. ¿De qué manera dichos conflictos se ponen de manifiesto en la tragedia de Sófocles o en la tragedia de Shakespeare que has estudiado? Explica y ejemplifica la contribución de estos conflictos a la construcción del significado de la obra.

Tragedias de Sófocles

**Antígona**

9. El diálogo entre Creonte y Hemón, y el diálogo entre Creonte y Tiresias son diálogos centrales en la tragedia "Antígona". Describe uno de dichos diálogos, y explica la contribución del diálogo a la construcción del significado de la tragedia.

**Edipo Rey**

10. Describe el desenlace de la tragedia "Edipo Rey", y explica cuáles de las cualidades de Edipo, el héroe trágico, condujeron a dicho desenlace.

Tragedias de Shakespeare [שקספיר]: "Hamlet" ["המלט"], "El Rey Lear" ["המלך ליר"], "Macbeth" ["מקבת"], "Otello" ["אوتלו"], "Romeo y Julieta" ["רומיאו ויוליה"]

11. Fuertes sentimientos, como venganza, pasión, ansias de poder y envidia, constituyen el motor de la trama de numerosas tragedias de Shakespeare. ¿Qué sentimientos son el motor de la trama de la tragedia de Shakespeare que has estudiado? Explica y ejemplifica tu respuesta.

**Teatro moderno (del siglo 19 o del siglo 20)**

12. Muchas obras describen tanto lo que une a los seres humanos como lo que los separa. Explica y ejemplifica esta afirmación a partir de una obra de teatro moderno que hayas estudiado.
13. Describe el sufrimiento que siente un personaje central en la obra de teatro moderno que has estudiado, y explica por qué dicho personaje se siente de esa manera.

## Cuarta parte – Poesía

(Poesía medieval [שירת ימי הביניים], Poesía de Bialik [שירת ביאליק],

Poesía de Uri Zvi Grinberg [שירת אורי צבי גרינברג])

Si elegiste esta parte, responde a dos de las preguntas 14-21 (cada pregunta – 17 puntos).

### Poesía medieval

14. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

ראה שמש / שלמה אבן-גבירול

ראה שמש לעת ערב אדמה / כאלו לבשה תולע למכסה,  
תפישט פאתי צפון וימין / ורוח ים בארגמן תכסה,  
וארץ – עזבה אותה ערמה / בצל הלילה תלין ותחסה,  
והשחק אזי קדר, כאלו / בשק על מות יקותיאל מכסה.

¿De qué manera el dolor del poeta por la muerte de Yekutiel, y la importancia de Yekutiel a ojos del poeta, se ponen de manifiesto en el poema? Explica y ejemplifica tu respuesta.

15. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

כתנות פסים / משה אבן עזרא

כתנות פסים / לבש הגן / וכסות רקמה / מדי דשא,  
ומעיל תשבץ / עטה כל עץ / ולכל עין / הראה פלאו.  
כל ציץ חדש / לזמן חדש / יצא שוחק / לקראת בואו –  
אך לפניהם / שושן עבר, / מלך, כי על / הורם כסאו.  
יצא מבין / משמר עליו / וישנה את / בגדי כלאו.  
מי לא ישתה / יינו עליו – / האיש ההוא / ישא חטאו!

¿De qué manera el asombro del poeta por el florecimiento del jardín en primavera se pone de manifiesto en el poema? Explica y ejemplifica tu respuesta.

16. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

לְאַטֵּף דְּבָרֵי שִׁירָה / שלמה אברגבירול

לְאַטֵּף דְּבָרֵי שִׁירָה, דְּבוּרָה, / אֲשֶׁר קָרִית "שְׁמַע" מִפִּיהָ יִקְרָא,  
מִיֶּחֱדָת וּמֵאַרְכַּת בְּ"אַחַד" / וּמִתְזַת בְּזִכְרָם וְנוֹרָא,  
אֲשֶׁר נָתַן דְּבַשׁ תַּחַת לְשׁוֹנָהּ / וְשֵׁם לָהּ לְהִדָּף אוֹיְבָהּ מִרְחָה.  
הֲלֹא אִם אֶת בְּעִינֶיהָ קָטְנָה - / כְּבוֹדָהּ אֶת וְלָהּ מִשְׁפָּט בְּכוֹרָה.  
חֲמוּדוֹת טִהְרוּ אוֹתָהּ, וְאִיגָהּ / כְּשֶׁרָץ עוֹף אָבַל צָפוֹר טְהוֹרָה.

Explica el antropomorfismo [האנשה] en el poema y la contribución de ésta a la comprensión del mismo.

Poesía de Bialik [שירת ביאליק]

17. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

לְבָדִי / חיים נחמן ביאליק

|       |                                                                                                                                                                                             |       |                                                                                                                                                                                         |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| בית 1 | כָּלֶם נִשָּׂא הָרוּחַ, כָּלֶם סָחַף הָאוֹר,<br>שִׁירָה חֲדָשָׁה אֶת־בִּקְרַח חַיִּיָּהֶם הִרְגִּינָה;<br>וְאֵנִי, גּוֹזֵל רֶךְ, נִשְׁתַּכַּחְתִּי מִלֵּב<br>תַּחַת כִּנְפֵי הַשְּׂכִינָה.  | בית 4 | וּכְשֶׁפָּלָה לְבָבִי לַחֲלוֹן, לָאוֹר,<br>וּכְשֶׁצִּיר־לִי הַמָּקוֹם מִתַּחַת לְכִנְפָּה -<br>כְּבִשָּׁה רֹאשָׁה בְּכִתְפִי, וְדַמְעָתָה עַל־דָּף<br>גִּמְרָתִי נִטְפָּה.              |
| בית 2 | בְּדָד, בְּדָד נִשְׁאַרְתִּי, וְהַשְּׂכִינָה אֶף־הִיא<br>כִּנְף יְמִינָה הַשְּׂבוּרָה עַל־רֹאשִׁי הִרְעִידָה.<br>יָדַע לְבִי אֶת־לִבָּהּ: חֲרָד חֲרָדָה עָלִי,<br>עַל־בָּנָה, עַל־יְחִידָה. | בית 5 | חֲרָשׁ בְּכִתָּה עָלִי וְתַתְּרַפֵּק עָלִי,<br>וּכְמוֹ שָׂכָה בְּכִנְפָּה הַשְּׂבוּרָה בְּעֵדִי:<br>"כָּלֶם נִשָּׂא הָרוּחַ, כָּלֶם פָּרְחוּ לָהֶם,<br>וְאוֹתָר לְבָדִי, לְבָדִי..."    |
| בית 3 | כִּכְּבֹר נִתְגַּרְשָׁה מִכָּל־הָאֵיזוֹת, רִקְעוֹד<br>פְּנַת סֵתֶר שׁוֹמֵמָה וּקְטָנָה נִשְׁאַרָה -<br>בֵּית־הַמִּדְרָשׁ - וְתַתְּכֶסּ בְּצֵל, וְאֶהֱי<br>עִמָּה יַחַד בְּצָרָה.            | בית 6 | וּכְעֵין סִיּוֹם שְׁלִיִּקְנָה עֵתִיקָה מְאֹד,<br>וּכְעֵין תְּפִלָּה, בְּקִשָּׁה וְחֲרָדָה כְּאַחַת,<br>שְׁמַעָה אֲזִנִּי בְּבִכְיָה הַחֲרִישִׁית הִיא<br>וּבְדַמְעָה הִיא הָרוֹתַחַת - |

Según este poema, el poeta y la Shejiná (el Espíritu Divino) dependen el uno del otro.

Explica y ejemplifica esta afirmación.

**Poesía de Uri Zvi Grinberg [שירת אורי צבי גרינברג]**

18. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

שִׁיר נֶס הַשִּׁיר / אורי צבי גרינברג

כָּל שִׁיר אֲמַתִּי – הוּא נֶס:  
הוּא פְּתִיחַת הַשָּׁעַר וְהַפְּשֻׁלַת הַוִּילוֹן:  
מְשִׁיב רִיחוֹת הַנִּיחוּחַ מִן הַשָּׁדָה הָאֲבוֹד:  
מֵאֲבֵי הַנַּחַל וּמִנְפֶּשׁ הַבָּאָר וְהַקִּילוֹן:  
לְשֵׁם עֲפוֹת צִפּוֹרִים בְּעֵינֵי סְגוּרוֹת:  
כָּנָף לְמִטָּה וְכָנָף לְרוֹם – –

הַיִּלְדוּת הִיא מַעֲבֵר מִזֶּה שֶׁל הַתְּהוֹם:  
הַשֶּׁמֶשׁ עוֹלָה שֵׁם כָּלֵב הַלְּבָבוֹת הַקּוֹרְנִים  
בְּשִׁאֲגַת כֶּסֶף לְמַעַל מִן חֲלוֹם.

אֲנִי מְמַשֵּׁשׁ אֶת הָעֵנָפִים וְגִזְעֵי הָעֵצִים הַחֲמִים  
אֶת הָרְגָלִים הַדְּקוֹת שֶׁל אֵילוֹת הַשָּׁדָה  
וְאֶת גּוֹפָן,  
וְאַחֲרֵי צִפּוֹר מִדְּדָה־שֵׁם גַּם אֲנִי מִדְּדָה.

הָאֵם אֵינָנָה, לֹא אֵדַע מְקוֹם עֲפָרָה  
אֶף טְבוּעָה הִיא בְּמַהוּתִי בְּכֶסֶף שִׁיבְתָּה וְתַמַּת הַנִּעְרָה.  
וְשִׁיר הָעֶרֶשׁ עַל גְּדֵי הָזָהָב  
שֶׁנִּסְעָ לְסַחֵר מְגִדִּים  
צִמּוּקִים וְשִׁקְדִּים וּוְרָדִים  
הוֹמָה בְּלֵב כְּכַנְרֵת־נְגוּנָיו שֶׁל הָאֵב.  
אֲנִי אוֹהֵב הַמַּאֲכָלִים וְהַבְּשָׂמִים שֶׁהוּא אֹהֵב  
וְכוֹאֵב כָּאֵב גָּלוּת הַשְׂכִּינָה אֲשֶׁר הוּא כָּאֵב.

¿De qué manera la niñez, la naturaleza, la madre y el padre, se configuran en este poema? Explica y ejemplifica tu respuesta.

19. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

**שיר אמי והנחל / אורי צבי גרינברג**

ואולי אל הנחל ההוא מימי הנערות  
השוטף פי סדגנו של העץ הכרות  
המלחך את גדרות הזרדים החומים  
של גני הפרות שם, תבוא הנערה  
אדמת השער, היא אמי... דמדומים.  
ותפשט בגדיה ובכתנת משיה  
תרד שם בנחל, אראנה שוחה:  
אלהית היא במים נאווה בכחה!  
דומיה וניחוח פרות מסביב.  
ואני עוד אינני ביקום ואבי  
עודו עלם בנוף בית אמו ואביו.

והנה היא עולה מן הנחל... אמי:  
הנערה הברה אדמת השער  
בלבנת הבתולים בכתנת משיה  
ואין היא רואה את בנה המבגר  
העומד ורואה את אמו בעולם  
ונערה היא בטרם-עת-אם, באשיה  
נוגה ראשה בערב יום אל גדרות  
הזרדים החומים  
של גני הפרות,  
שנוספה על מתקם מתיקות דמדומים..

הה הכסיף זה הראש והשליג זה הראש  
עדי שנכפש בדמו בעפר  
שנשפך בידי גוי גרמני באכזר.  
והבן לא שלם ואת הבור לא חפר.

El poeta describe a su madre en dos etapas de la vida de ésta.

¿De qué manera es descripta la madre en cada una de dichas etapas? Explica la contribución de las descripciones de la madre a la construcción del sentido del poema.



20. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

אליהו הנביא / אורי צבי גרינברג

...שָׁשָׂה מִלִּיּוֹנִים כּוֹסוֹת אֱלֹהֵי בָדָם תַּחַת יָיִן.

שָׁשָׂה מִלִּיּוֹנִים בְּגִיחֶרֶץ, כִּי הֵנָּם בַּמֶּתִים.

לֹא יָבוֹא אֱלֹהֵי לְפָקֶד נְוִיָּהֶם,

שֶׁם יוֹשְׁבִים הַמְרָצְחִים;

וַיָּדוּ לֹא תִגַּע בְּכַפּוֹת הַמִּנְעוּל.

לֹא יָבוֹא אֱלֹהֵי לְטַעַם מְכּוֹסוֹת

בָּהֶן דָּם תַּחַת יִי"ש לְסֻעֻדַת הַגּוֹיִים.

יֶרֶחַ שֶׁל פֶּסַח וּשְׁדָה כּוֹכָבִים...

דּוּמְיָה, דּוּמְיָהוּ – –

אֶפְלוּ בְּחִלּוֹם לֹא אֶקְלַע אֱלֹהֵי!

צָרִיךְ לַעֲבֹר יָם אֶפְלוּ בְּחִלּוֹם – –

הוא נִשְׁאָר עַל קִבְרוֹת הַיְּהוּדִי־בְּכָאֲבָם:

הֵם אֶהְבּוּהוּ וְהוא אֶהָבָם.

הֵם הָיוּ סִבְלָנִים וְרָצוּ לְחִכּוֹת לוֹ,

אֲבָל הַגּוֹיִים לֹא נָתְנוּ לְחִכּוֹת.

הוא נִשְׁאָר עַל קִבְרָם: הַיְּהוּדִי הַיָּחִיד

לְבִלְתִּי מְרָמָה... כְּאֻמֶּרֶת הַגּוֹיִים,

כִּי אֵינָנו גּוֹף חַי מִבְּשָׂר וּמַדָּם.

שֶׁם יֵשֵׁב לוֹ בְּדָד, שֶׁם יֵשֵׁב לוֹ יָדָם

יוֹמָם וְלַיִל בְּאֶבְלוֹ סָחוּר סָחוּר,

חֶרֶף וְקִיץ, גֶּשֶׁם וְכַפּוֹר.

לֹא יִקְצֹף עָלָיו גּוֹי, לֹא יִנְבַּח עָלָיו כָּלֵב,

כִּי אֵינָנו גּוֹף חַי מִבְּשָׂר וּמַדָּם.

הוא רוֹחֵנוּ בְּלִבָּד, הוא הַדָּוִי לֹלֵא דָמוֹת,

תַּחֲתֵיו גּוֹלְלִים: מְרַחֲקִים מְרַחֲקִים

וְזַעֲמִים חֲנוּקִים:

כִּי לֹלֵא תִנְחוּמִים

כִּי לֹלֵא שְׁלוּמִים – –

Describe al personaje del profeta Eliahu, tal como se pone de manifiesto en el poema, y explica de qué manera este personaje enfatiza la reacción del poeta frente a la Shoá.

21. Lee el siguiente poema, y responde a la pregunta que está a continuación.

תַּפְּלָה אַחֲרוֹנָה / אורי צבי גרינברג

הִרְכִּינֵנוּ, אִם רְצוֹנָךְ בָּךְ, כְּאִשֶּׁר תִּכְף אֵילָנוֹת  
בְּכֶבֶד הַבְּרָכָה הַמְתוּקָה מִתְמוּז עַד תִּשְׁרִי,  
כִּי גַם אֲנוּ עֲצִיף עִם יְבוֹל הַיְּגוּגִים הַכְּבֵד;  
אֶךְ אֵל נָא תַעֲקֹרְנוּ מִשְׁרָשׁ זֶה הָאֲדָמָה,  
כִּי בַחֲרָנוּ לִהְיוֹת בָּהּ כְּמוֹ שִׁשְׁתִּלֶּת אוֹתָנוּ  
בְּעֵגוֹל הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת.

אִם גָּזַר הוּא מִפִּיד: בֶּל יִגַע מִצְחָנוּ בַּגְּבָהוֹת  
וְלֹא נַעֲפִיל עַל שְׁלֵבִים בְּסֵלֶם הָאֶהָב בְּחִזּוֹן -  
תִּנְּנוּ וְנִכְרָה בְּרִית עִם אֲדָמַתְךָ הַחַיָּה  
בְּעֵמֶק-הָאֲדָם הַיָּפָה,  
וּבְלוֹחַ חַיֵּינוּ מְחָה שְׁלוֹשׁ אוֹתִיּוֹת: מוֹת.

Basándote en este poema, explica y ejemplifica la relación entre los seres humanos por un lado, y los árboles y la tierra por el otro.

**!Buena suerte!**

Los derechos de autor están reservados al Estado de Israel.  
Está prohibida su copia o difusión, salvo autorización expresa  
del Ministerio de Educación.

**בהצלחה!**

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל  
המשרד החינוך / continuation of the page 10